

ҚАСИМ-ЖҮМАРТ ТҮҚАЕВ ВЛАДИМИР ПУТИН БИЛАН УЧРАШДИ

Қасим-Жұмарт Тұқаев Қозғостон ва Россия үртасында иккى томонлама мұнисабаттар жадал ривожланып келді.

– Бу бизнинг янги үйлдеги илк учрашувимиз. Россия сизнинг нұғузуда рахбарлығынан оғындырылады.

Россия иктисолдіеті, жуда оғыр шароитларға қарамай, улкан дөвонларни забт этмоқда. Бу, табиийкі, ҳамкорлығымызға, үтгап ယылнинг ноябрь ойда Қозғостонға давлат ташрифингиз өткізу үшін көрсетады. Назаримда, хар иккى томон ҳам, иккى давлат құхуматлары ҳам ушбу көлишүларни мұваффақияттап амалға ошироюда. Аның нағылайтын күзға ташланып көде, – деді Қозғостон Президенті.

Үз навбатта, Владимир Путин Қасим-Жұмарт Тұқаевға "Келажак үйнлары"нинг очилиш маросимида шыткынан өттегі үшін миннэтдорчылар билдирилген. Россия томоны Қозғостон билан стратегик шерилкікни янада мустахкамлаша содиқлігінің тасдиқлады.

Иккى давлат рахбарлары мінтақавий ва дүнёвий мұаммолар юзасыдан ҳам фикр алмашылар.

Akorda.kz.

ЭНДИ САМАРҚАНД ХАМ БИР ҚАДАМ...

ҚОЗҒОСТОН АВИАКОМПАНИЯСЫ
ТУРКИСТОН-САМАРҚАНД ЙҰНАЛИШИДА
ХАВО ҚАТНОВИНИ ЙҰЛГА ҚҰДАЙ

ҚР Транспорт вазирилгінін Фуқаро авиациясы құмитасы авиакомпаниялар билан ҳамкорлікта Қозғостонға парвозлар сонини күпайтириш уа үларнинг географиясын көнгайтириш борасында табдирларын давом етти.

Фуқаро авиациясы құмитасы маңылумотларига күра, жорық 15 мартдан бошлап "Qazaq Air" авиакомпанияси Туркістан-Самарқанд йұналишида парвозларни йұлға қүйішін режалаштырган. Парвозлар ҳафтасынан 2 марта (жума, якшанба) "De-Havilland Dash 8-Q400" русудын тайёрларда амалға ошириледі.

Хөб қатновининг күйапши Қозғостон на Үзбекистон үртасында савдо-иктисодий, бизнес, сармоявий ва саяхаттық соқасында ҳамкорлікни янада ривожланырышынан қылапады.

24.kz.

ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИДА – УЧТА МЕДАЛЬ

Хәндистон пойтахты Нью-Дехли шаҳрида велоспортнинг трек йұналиши бүйіча ұтқазылаёттан Осиё чемпионатындағы дастлабки күннің қозғостонлик велопойғачилар учта совринли үрінларни құлға кириди.

«Алишер Жұмақан», Рамис Динмухаметов, Илья Карабутов да Дмитрий Носков жаомаив мұсабақаларыда (4 қақырим) бронза медалини құлға кириди. Үсмирлардан Ердаулет Егізбай, Кирилл Чжан, Андрей Гребенников да Диас Рисбай ҳам жаомаив пойғада учинчи үрінни әгаллады. Худи шу йұналишида үсмирлар – Аружан Райимхан, Мария Елькина, Динара Күлжасарова да Гулнар Құрметбекқызы ҳам күмуш медални құлға кириди», дейнілади федерация хабарида.

Қозғостон велоспорт федерациясы матбугат хизметтерінде.

● Обуна-2024

Қадрлы газетхон!

"Жанубий Қозғостон" рүзномасында обунаға 100 түрлі өткізуши мәдениет шынапаралы.

Химмат күрсатаман, дегендегендер нафакадорлар, ногиронлар, кам таъминланған ошаларнан газетада обуна қылыша ҳомиілек көлишпәр мүмкін.

Яғона мақсадимиз – газетаның ададын ошириб, кейинги авлодда беруруға көз болып еткесіз. Буның учун миллий гуруру юксек инсонлар сағынан көнгайтириш позим. Ана шу әзіз мақсад үйліде барчамиз берман, бир жон бүліп, ахылпикда бирлашсак, нур үстігә ағыл нур бүларды. Токи тарих, маданият, маърифатны улугланаған халқимизнин зиёға өненеңдікке барып көз болып көнгайтириш позим.

6 ойга обуна бағосы:
«Қазпошта» ҲҚ орталық –
Түркістан вилояті бүйічесі – 3415,50 теңге;
Шымкент шаҳри бүйічесі – 3095,15 теңге.

НАШР КҮРСАТКИЧІ: 65466

МАҚСАДЛИ САРМОЯ – ИҚТИСОДИЁТ ТАЯНЧИ

2-бет

МУНОСИБЛАР ҚАДР ТОПГАН КЕЧА

4-бет

АЛИШЕР НАВОЙЙ – ФАЗАЛ МУЛКИННИҢ СУЛТОНИ

6-бет

Вилойт ижтимоий-сийесій газетасы

Жанубий Қозғостон

1991 ыйл 5 апрайдан чиқа бошлаган
Сешанба, пайшанба ва шанба күнләре чиқады

2024 ыйл 24 февраль, шанба, №23 (3369).

СПОРТ – ДҮСТЛИК ЭЛЧИСИ

ҚР ПРЕЗИДЕНТИ "КЕЛАЖАК ҮЙНЛАРИ" ХАЛҚАРЫ ТУРНИРИННИҢ ОЧИЛИШ МАРОСИМІДА ИШТИРОК ЭТДИ

Россия мадхияси ижро этилғач, РФ Президенти Владимир Путин мусобаканы очиқ деб өзөн қылди. Қозғостон Президенті табдир иштирекчилерге мұваффақият тилады.

– Мен муҳтарам Владимир Владимировичка үшбу үйнларни ташкил этгани учун миннэтдорчылардың билдираман. Бу жаһонда мұқобиғи үйкү үзінші хос үйн. Мен барында мұваффақият тилемінан. Келинглар, наабатдаги үйнларни Қозғостонда үтказайлік! – деді Қасим-Жұмарт Тұқаев.

Бундан ташкы, Беларусь, Қыргызстан, Токиистон да Үзбекистон президентлары кибер-

портычиларға зәгу тилакларини үйләшти.

Сүнгра мусобақада иштирекчилерге мамлакаттар байроқларынан намойши үтді.

"Келажак үйнлары" мульти спорт турлары бүйічика халқаро турнирінин очишлиш маросимидан сүңг давлат рахбари Қасим-Жұмарт Тұқаев да башқа мамлакаттар президентлары ассоциациялар үтказылғандық "Қазан

Экспо" мажмусасы ташриф буюрыши.

Сәхәт давомида мәхмонарда Dota 2 конгресс зали, шүнгіндеңдең, жисмоний тарбия ва киберспортын үйгүнлаштырган инновациян күргазма намойиш үтді.

Майдонлардан бирида Қозғостон Президенті "Футбол дүстлікка үйл очади" дастурида иштирекчилерге 100дан зияд давлатидан 2000га яқын киберспортын көргөздө.

Күргазма давомида спорт, стратегия, тактика, технология, тезлік кабі 5 гурхуга бўлинган

мусобақа турлари намойиш этилди.

Үйнлар дастурига классик спорт турлари бўйича драгай спорт мусобақалари ва үларнинг 21 рақамли эквиваленти кирилган.

Қозғостон үйнчилари ва жамоалари спортнинг 13 тури бўйича ўзаро куч синашади. Ушбу турнирда мамлакатимизнинг 48 вакили иштирекчилар.

Akorda.kz.

СИЁСИЙ ҚАТАГОН ҚУРБОНЛАРИ – ВАТАН ФИДОЙИЛАРИ

Вилойт қоғамлиги штабида сиёсий қатағон қурбонларни түлік қоғлаш бўйича министр көнгайтириш навбатдаги ийғилиши үтди.

Унда 2023 ыйлда вилойт комиссиясы томонидан амалға оширилган табдирлар ва маҳаллий бюджетдан ажратылған маблагларнинг үзләштирилиши юзасынан хисобет берилди. Шунингдек, 2024 ыйлга мүлжалланған иш режаси ва соҳалардаға фоалият юртывчи ишчи гурӯҳ тарқибини тасдиқлаш масалалари ҳам муҳокама көлпенді.

Илмий-тадқықот ишларини олбайра оширилған олимпиярнинг фикрический комиссия хузури, Экспертлар кенгашы ишни мұвоғиқлаштырыш сиёсий қатағон қурбонларни оқлаш, архив материал-

ноширик фаолияти режасига мұвоғиқ, 2023 ыйлда 8 жылдық китоблар түплами чөп этилиб, вилойт кутубхона ва архивларига тарқатылди. Комиссия ийғилиши үшбу материаллар түплами тақдимоти билан давом этди.

Вилойт минтақавий алоқалар хизметтері.

»» "Оңтүстік Қазақстан" газетасига – 100 ыйл

“ЭСКИРМАЙДИГАН ЭСДАЛИК” ФОТОКОРГАЗМАСИ

Вилойтимизнинг отаҳон нашыры "Оңтүстік Қазақстан" ижтимоий-сийесій газетасы жорий 100 ыйда 100 ёшини нишонлады. Бир асрдан буйён нашыры этилдеган газетаның байрам табдирлари бошланиб кетди. Түркестон шаҳридагы "Конгресс Холл" мажмусасыда үюштирилған "Эскирмайдиган эсдалик" фотокоргазмаси табдирларынин узвий давоми сифатида ёдда қолады.

Уннинг очилиш маросимидан вилойт қоғамлигине үйрепасы Бейсен Тажибаев, зияндар, ижодкорлар, журналистлар ва сураткашлар қатнашды.

(Давоми 2-бетда)

Вилоят ҳокимининг матбуот хизмати хабар қилади:

» Тозалик – юксак маданият ифодаси

СУВ ТЕЖАШ ТЕХНОЛОГИЯСИГА ОИД ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун илғор технологиядан фойдаланиш кўрсаткичини ошириш мақсадида вилоят ҳокими Дархан Сатибалди сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчи, этиказ берувчи корхоналар ҳамда маҳсулот ишлаб чиқарувчилар билан утрашди. Уларнинг замонавий технологияларни ишлаб чиқаришга доир тавсияларини тинглади.

Жорий йилда сувни тежаш технологиясидан фойдаланиши доирасуни қўшимча 22 минг гектарга кенгайтириш режаланган. Асосий мақсад – сув таҳчилик субсидияларни таҳчилини ошириш, янги технология ёрдамида экинлар ҳосилдорлигини ошириш, хўжаликларга самарали йўлларни тасвир қилиш. Қолаверса, бу ишларга давлат субсидиялари кўзда тутилган. Илғор технологияни танланган хўжаликларга маблагнинг тенг ярмини давлат тўлаб беради. Каналларга яқин жойлашган ерларда ширкат тузиб, дехонларга ёрдам кўрсатилади.

Замонавий ускуналар АҚШ, Истроил, Европа, Хитой ва БАА давлатларда ишлаб чиқарилади. Вилоятда сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарадиган корхоналарни очиш мақсадида сармоявий лойиҳалар амалга оширилмоқда. Вилоятимизда ёмғирлатиб сурориши машиналарини ишлаб чиқарадиган элимиздар ил завод фойдаланишига топширилди. Туркистон яқинидаги ишлаб чиқарувчиларга давлат субсидиялари таҳчилини ошириш имкониятлари мавжуд. Ҳозирги кунда 10,5 минг гектарга мўлжалланган сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарish бўйича қўймати 17,8 млрд. тенгелик 11та сармоявий пойтиҳа тайёр.

Шунингдек, "ZHANASSYL" МЧБнинг қўймати 6,1 млрд. тенгелик томчилатиб сурориши ускуналарини ишлаб чиқарадиган завод лойиҳаси тайёрланмоқда. Мазкур лойиҳалар ҳисоби ҳамда Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг сувни тежаш технологияларига сарфланган сармоявий харажатларини ўташ улушини 80 фузига ошириш, таъкифи асосида вилоядаги сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчиларга давлат субсидиялари таҳчилини ошириш имкониятлари мавжуд. Ҳозирги кунда 10,5 минг гектарга мўлжалланган сув тежаш технологияларини ишлаб чиқарish бўйича қўймати 17,8 млрд. тенгелик 11та сармоявий пойтиҳа тайёр.

Мутахассисларнинг айтишича, ёмғирлатиб сурориши усули – ахоли фаровонлигини ошириб, минтақадаги экологик аҳволни яхшилашга ўз таъсирини кўрсатмоқда. Мутахассислар ёмғирлатиб сурориши ускуналарини замонавий турларига оид дастурни учили телефонга юқлаб, жараённи уйда ўтириш ҳам бошқариш мумкинligини айтишимоқда.

– Дастрабки босқичда биз сурориладиган майдонларни оби ҳаёт билан таъминлашимиз зарур. Туман, шаҳар ҳокимлари ушбу йўналишдаги ишларни кучайтириши лозим. Шунингдек, ушбу тадбирлар доирасида маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга устувор аҳамият қартилади, – деди Дархан Сатибалди.

Вилоят ҳокими сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчиларига зарур имтиёзли насиша, субсидия сўраб, вилоят, республика бюджетига тегишли ҳужжатларни йўллашни топшириди. Шунингдек, "Қишлоқ омонати" дастурини сув тежаш технологияларига йўналтириш позимлигини айтди.

Вилоят ҳокими сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқарувчиларига зарур имтиёзли насиша, субсидия сўраб, вилоят, республика бюджетига тегишли ҳужжатларни йўллашни топшириди. Шунингдек, "Қишлоқ омонати" дастурини сув тежаш технологияларига йўналтириш позимлигини айтди.

Оқар сув тақчилигини камайтириш мақсадида сув тежаш технологиясини жорий этиши, сув иншотларини аслига келтириши ҳамда янги сув омборларини барпо этиши ишларни олиб борилмоқда. Бугунги кунда 32 минг гектарда сув тежаш технологияларини жорий этиши.

Вилоятнинг жанубий ҳудудларida мономаҳсулотга айланган пахта хомашёсини юқори даромади маккажӯҳори, донбон ва озуқабол экинлар билан алмашлаб экши тадбирларни олиб борилмоқда. Ушбу йўналишда донли маккажӯҳорини ўтказиш бозорини таъминлаш мақсадида Чордара туманининг индустривий ҳудудида 35 гектар майдонда қўймати 32 млрд. тенгелик маккажӯҳорини чукур қайта ишлаш заводи лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Оқар сув тақчилигини камайтириш мақсадида сув тежаш технологиясини жорий этиши, сув иншотларини аслига келтириши ҳамда янги сув омборларини барпо этиши ишларни олиб борилмоқда. Бугунги кунда 32 минг гектарда сув тежаш технологияларини жорий этиши.

ВЕТЕРИНАРИЯ СОҲАСИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

Туркистон шаҳрида ветеринария соҳаси вакиллари ва мутахассислари иштирокида йигилиш ўтди. Мақсад – 2023 йилда амалга оширилган ишларни сархисоб қилиб, жорий илги режаларни белгилаш. Мажлисга вилоят ҳокимининг ўринбосари Ермек Кенжеханули раислик қилиб, соҳада амалга оширилган ишларга тұтқалади.

Тадбирда вилоят ветеринария соҳаси вакиллари ва мутахассислари қартилиб, 1552 ходим сафарбар қилинди. Мутахассислар махсус ҳимоя воситалари билан таъминланади.

2022 йили 1530 кана чақкан одам муроқаат қылган бўлса, 2023 йили 1623 иши рўйхатга олинган, бу 2022 йилга нисбатан 93 ишига ортиқ.

Күтуриш касаллигининг олдини

олиши ҳамда тарқалишини тұхтатиши мақсадида дайди ит ва мушукларни овлашга 17та бригада, 24 овни сафарбар қилинди. Тегишли ишлар амалга оширилди.

2023 йил 1 сентябрдан бошлаб, уй жонивлорини рўйхатта олиш мақсадида "Тамга" маълумотлар базаси ишга топширилди. 7758 ит-мушукка чип босилиб, улар ҳақидаги маълумотлар базага кирилтилди.

Мажлис якунидаги туман, шаҳарлардаги ветеринарияга доир камчиликлар мұхокама қилинib, ишни тезләтиш топширилди.

ЧИҚИНДИ МУАММОСИ: ҚАРОР ВА ЕЧИМЛАР

3 йил ичидаги Туркистон вилоятидаги барча чиқиндоналар тасдиқланган тағылаға мувофиқлаштирилиши керак. Мазкур соҳага сармоядорлар жалб этилиб, уни ишончли бошқарувга ўтказиш орқали тартиби зарур. Вилоят ҳокими Д. Сатибалди аҳоли манзилларидаги ноконуний чиқиндоналарни бартараф этиб, соҳани тартиби келтириш мақсадида мутасадди раҳбарларга аниқ топширилди.

Вилоят табиий захиралар табииятдан фойдаланиши созлаш бошқармаси раҳбари Қ. Абдуалиевнинг айтишича, аҳоли сони 2 млн.дан ортиқ булган 800дан зиёд қышлопарларнинг атиги 43 фоизида маиший чиқиндиларни олиб кетиш масаласи ҳал қилинган. Туманларда бу масала долзарблигича қолмоқда. Ви-

лојтада чиқинди ташиш билан 58та корхона шуғулланади, 247та техника ажратилган. Вазирликнинг топширигига биноан техникага GPS тизими ўрнатилиб, чиқинди ташийдиган транспорт восита-лари ҳақидаги маълумотлар "Табиий захиралар ва атроф-муҳит ҳолати тўғрисидаги миллӣ банк" жамғармасига етказиб туриши шарт. Ви-лојтада миқёсида фақат Туркистон, Кентов шаҳарларида бу топширик бажарилмоқда. Бошқа туманларда эса мазкур тизим умуман йўқ, деди у.

2024-2026 йилларда 71та чиқиндона таҳсилатида тартиби келтирилди, куришиш ишлари бошланади.

(Давоми. Боши 1-бетда).

– Тарихи ўтган асрдан бошланадиган газетанинг вилоят ҳаётидаги ўрни алоҳида аҳамиятга эга. Газетанинг 100 йиллиги доирасида йил давомидаги тадбирлар ўтказиш режаланган, – деди Бейсен Тажибаев.

Тадбирда сўз олган газетанинг бош муҳаррири Абай Балажан нашрнинг тарихи ва фотокурсланинг аҳамиятига тўхтади.

Дастлаб "Ақ жол" номи билан нашр этилган газетада Султанбек Қўжанов, Туар Рискулов, Миржакип Дулаторов, Назир Тўракулов сингари жамоат арбоблари фаoliytiy ортилди.

А. Ясавий номидаги XҚТУ профессори, фалсафа фанлари доктори Сейдўла Садиков эзгу тилакларни билдира, Ахметрасул Баянбай ўз багишлови билан газетага чориёл таъриф берди. "Алкоқир" этно-фольклор дастаси тадбир иштирокчиларига кўтаринки кайфият багишлади.

Таъкидлаш жоизки, фотокурсламада отаҳон газетанинг ўтган даври суратларда ўз аксини топган, десак муболага бўлмайди. Унда нафакат таҳририга тархи, балки, ўлкамизнинг ҳаётидаги муҳим роль ўйнаган шахсларнинг суратлари ҳам мавжуд. Фотокурсламада "Онгустик Қазақстан" газетасининг фотомуҳобири Қайсар Шеримнинг ҳам танланган суратлари ўрин олган. Кўргазма бир ҳафта давомидаги намоиш этилади.

Хуршид КЎЧҚОРОВ.

» "Онгустик Қазақстан" газетасига – 100 йил "ЭСКИРМАЙДИГАН ЭСДАЛИК" ФОТОҚУРГАЗМАСИ

ИЖТИМОЙ МУАММОЛАР ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Туркистон вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Зулпихар Жўлдасов вилоят аҳолисини ўзи етакчилик қилаётган соҳалар – меморчиллик ва курилиш, йўловчилар транспорти ва автомобил йўллари, энергетика ва уй-жой-коммунал ҳўжалиги, сафарбарлик тайёрлиги, мintaқавий ва фуқаро мудофааси, назорат бошқармаларига доир масалалар бўйича қабул қилди.

Унга 17 нафар фуқаро келди. Уларнинг аксарияти бошпана олишга ўрни таҳчилини ишлаб чиқарувчиларни ўтасида ишлаб чиқарувчиларни таҳчилини оғизлайди. Бундан доирасида навбат билан берилиши тушунтирилди. Бундан ташқари, давлат томонидан

мұхтож оиласында бошпананын ижарага олиш ҳақининг 50 фоизини тўлаш бериш учун, "Отбасы банк"ка ариза йўллаш имкониятлари мавжудлиги айтилди. Туркистонлик фуқаро шаҳарларнинг 2-кичик туманинди

үйлар олдига барпо этилган қўшимча иншоатларни олиб ташлашни сўради. Бу масалада бўйича вилоят назорати бошқармаси томонидан ўрганилиб, ноконуний иншоатларни бузиш бўйича тегишли ишлар юрити-

лиши айтилди. Вакилларнинг шикоятларини тинглаган Зулпихар Жўлдасов масъул соҳа раҳбарларига кўтарилиган масалалар билан танишиб, конун доирасида ижобий ҳал этишини топшириди.

ҚАШШОҚЛИК ДАРАЖАСИ 2 ФОИЗГА КАМАЙДИ

Вилоят бандлекни таъминлаши ва ижтимоий дастурларни мувофиқлаштириш бошқармаси раҳбари Асия Темирбаева, «Бандлек маркази» директори Ақмарал Жўлаева Мақтаарал ва Жетисай туманларидаги саёёр семинарлар ўтказиши.

Аҳолининг ҳуқуқий саводхонлиги даражасини ошириш мақсадида ташкил этилган тадбирда қишлоқ ҳокимлари ва ижтимоий соҳа мутахассислари, "Мавқо маркази" маҳаллий бўлимлари масъул ходимлари иштирок этишиди.

Сўнгги 4 йил ичидаги қашшоқлик даражаси ва манзилли ижтимоий ёрдам олувчилар сонини камайтириш бўйича ижобий ўзгариши кузатилмоқда. Қашшоқлик чегарасидан паст даражада яшовчи аҳолининг улуши йил охирида 7,4 фоизни ташкил этди ва 2022 йилга нисбатан 2 фуқаро камайди.

Президент "Қазақ Газ" миллий компанияси ҲЖ бошқармаси раиси С. Жаркешовни қабул қилди.

МАҚСАДЛИ САРМОЯ – ИҚТИСОДИЁТ ТАЯНЧИ

ТУРКИСТОН ВИЛОЯТИ САРМОЯ ЖАЛБ ЭТИШ
ҲАЖМИ БҮЙИЧА РЕСПУБЛИКАДА ЕТАКЧИ

2023 йилда Туркистон вилояти иқтисодиётига 972 млрд. тенге жалб этилиб, бу күрсаткыч ўтган йилга нисбатан 126,1 фоизга ортади. Жумладан, хусусий сармоялар 705,1 млрд. тенгени, бюджет сармоялари 266,9 млрд. тенгени ташкил этди. Юксалиш суръати бўйича вилоят республикада 3-уринни эгаллади. Ҳукумат тасдиқланган режа (908,2 млрд. тенге) 107 фоиз бажарилди.

Вилоят ҳокими Д. Сатибалди минтақани ривожлантиришга сармоя жалб этиши, қишлоқ хўжалиги, саноатни ривожлантириш ҳамда туризм соҳасига алоҳида ётибор қаратмоқда. Айниска, сармоя жалб этиш соҳасига. Минтақавий сармоя штаби бу ишга саломоқли хисса қўшмоқда. Унинг йигилишида сармоядорлар билан бевосита алоқа ўрнатилиб, шартномалар имзоланмоқда.

– Иқтисодиётни юксалитириш учун янги иш ўринларини яратиш мұхим. Биз сармоядорлар маамлакатимиз тадбиркорлари учун шарт-шароитлар яратишга кўпроқ аҳамият қаратмоқдамиз. Мен тадбиркор қаҷон келишини кутиб ўтирайман, олдига ўзим бораман. Ҳатто, минтақада ўз лойиҳасини амалга оширишни истаган айрим тадбиркорларни аэропортдан кутиб оламан. Мақсад – саноат соҳасини ривожлантириб, иш ўринларини кўпайтириш. Биз короналарни кўпайтириш бўйича фаол ишлар олиб бормоқдамиз. Шу мақсадда вилоятда кичик саноат минтақалари барпо этишини бошлади. Лойиҳага кўра, келгуси 3 йил авомиди 42та саноат иншоти курилади. Умумий майдони 66 528 кв.м. Ҳозир 11та корхона

биноси қурилиб, тадбиркорларга имтёзли шарт-шароитлар асосида тақдим этилди. Бу ерда кичик бизнес корхоналари ишлаб бошлилди. Бизнинг устувор йўналишларимиз – сармоя жалб этиши, ишлаб чиқариш ва иш ўринларини яратиш. Мутасадди бошқарма раҳбарлари ва туман-шахар ҳокимлари бу йўналишдаги ишларни ҳали ҳам жонлантиришлари керак. Сармоя жалб қилиш иши бир йил, ўн иккى ой давомида мутассил амалга оширилсин. Кичик ва ўтра тадбиркорликни ривожлантиришда тизимли муаммолар бор. Амала ишлаб ўтган тадбиркорларни рўйхатда олиш ва ҳисобини юритиш керак. Кичик ва ўтра тадбиркорлик билан шуғуланишга фуқароларни рағбатлантириш, кўллаб-кувватлаш бўйича ишларни фаоллаштириш лозим, – деди Д. Сатибалди.

2023 йилнинг III чорагида бевосита хориж сармоялари ҳажми 492,0 млн. АҚШ долларини ташкил этиб, ийиллик режа (451 млн. АҚШ доллари) ортиги билан бажарилди.

Ўтган йили 126,9 млрд. тенгега 56та сармоявий лойиҳа амалга оширилди. 2024-2027 йилларга мўйлалланган, киймати 2,1 трлн. тенгени ташкил этадиган 145ta сармоявий лойиҳа ишлаб чиқилган.

Хорижий ва мамлакат сармоядорлари билан ўтган 100га яқин учрашув ўз натижасини бермоқда

Вилоят тадбиркорлик ва саноат бошқармаси раҳбари Нуржигит Мирзахметовинг айтишича, ўтган йили хорижий ва мамлакат компаниялари билан музокаралар самарали бўлган. Тадбиркорлар Хитой, Ўзбекистон, Эрон ва Въетнам давлатларига хизмат сафари билан бориб келади, деб режалаштирилмоқда.

Хитой, Швейцария, Италия, Венгрия, Туркия, Озарбайжон, Нидерландия, Ўзбекистон, Россия ва яна бошча мамлакатларнинг салоҳиятли сармоядорлари билан алоқалар ўрнатилмоқда. Туркистон вилоятидаги сармоядорларни жалб қилиша «Turkistan Invest» хисса қўшмоқда.

Вилоят ҳокими матбуот хизмати.

МЕҲНАТДАН КЕЛАР БОЙЛИК

Президент Қасим-Жўмарт Тўқаевнинг Қозғистон халқига йўллаған Мактубида таъкидланганнидек, аҳоли фаровонлигини ошириш – бунёдкорлик ишларимизнинг бosh мақсадидир. Президент йилнинг бosh ҳужжатида иқтисодиёт соҳасидаги вазифаларга тўхтап экан, кичик ва ўтра тадбиркорликни ривожлантириш энг мұхим масалалардан биро бўлиб қолишини таъкидлайди. Бунинг учун вилоятимизда кенг имкониятлар яратилмоқда. Сўнгги йилларда қишлоқларда тадбиркорлик соҳаси жадал ривожланмоқда ва фуқаролар давлат томонидан бериләётган имкониятлардан унумли фойдаланмоқда. Чунончи, Саврон туманига қарашли Эски Икон қишлоғига ўз касбini ривожлантириб, нафқат ўзи балки бир неча ҳамшишларининг бандлигини таъминлаётган тадбиркорлар кўпаймоқда.

Йўлдош Турсунназаров давлатдан 2,5 фоизли наиси олиб, чорвачилик билан шуғулланмоқда.

Ишбилармон чорвадор 2023 йили мол бошни кўпайтириш учун "Ўрысы" микро молия ташкилотидан 7 млн. тенге наиси олиб, 15 бош қорамот ҳарид килган. Зотдор қорамолларни кўпайтириш мақсадида ҳар йили малака ошираётган тадбиркор оила аъзоларидан ташқари бир ҳамшишларни иш билан таъминланб, 120 минг тенге маош тўламоқда.

– Биз кунига 170-180 литр сутни сутни дў-контларга ўтказяпмиз. Харажатлар қопланиб, аҳолига экологик тоза маҳсулот сотмоқдамиз. Меҳнатнинг таги роҳат, деб, бежиз айтилмаган. Тинимиз мөхнат

туфайли оиласи тадбиркорлигимизга барака кирмоқда. Келгусида мол бошни кўпайтириши режаламоқдамиз, – деди Й. Турсунназаров.

Бундан ташқари, қишлоқ аҳолиси чорвачилик турларини кўпайтиришга алоҳида ётибор қаратмоқда. Бу – қишлоқда ишсизликни камайтиришнинг яна бир йўлидир. Шу билан бирга, ёшлар чорвачилик кўшимча даромад манбаси эканлигини тушуниб, томорқа чорвачилигини ривожлантироқда.

– Қишлоғимизда азалдан тадбиркор, ҳаракат қилса, ҳар ишнинг ўддасидан чикдиган инсонлар кўп. Фақат уларни оғизига кўллаб-кувватлашсалар ва рағбат бўлса бас, ҳар қандай ишга тайёр.

Эскийонликлар ёшларнинг тадбиркорлик ташаббусларини илгари суриш мақсадида бериләётган имтёзлардан ҳам кенг фойдаланишмоқда. Масалан, улардан 62 нафари 2,5 фоизли наиси, 4 нафари эса 400 ОҲҚ миқдорида грант олиб, ўз ишларини ривожлантиришмоқда, – деди Эски Икон қишлоқ ҳокимлиги мутахassisasi Бахтиёр Адешов.

Яна бир қархонмомиз Лайло Норметова ўтган йили 400 ОҲҚ миқдорида грант олиб, тикувчилик учун зарур ускуналар ҳарид килган.

– Иккى йил давомида устозимдан тикувчиликнинг сирларини ўрганиб, ўз тикувчилик цехимини очдим. Қишлоғимизда касб-хўнар коллежи бор, аммо унинг битирувчиларни ишга қабул килдаган тикувчилик цехи йўқ. Фаoliyatiyimni кенгайтириб, чеварларни ишга қабул килишини режаламоқдаман

Л. Норметова вилоят миқёсида ўз маҳсулотларига буюртмалар қабул қилмоқда. 5 ҳамшишларни доимий иш билан таъминланб, 90-120 минг тенге маош бермоқда. Бундан ташқари, тикувчиликка қизиқкан ёшларни ўқитиш билан бир қаторда уларнинг ишлари учун имкониятлар яратмоқда. Ўзида замонавийлик ва миллийлик, куляйлик ва гузаллини мухассам этган либослар тикмоқда. Лайло Алишер қизи келажақда Эски Икон қишлоғига йирик тикувчилик цехини очишни режалаштироқда.

Дарҳақиқат, ҳар қандай касбнинг ўзига яраси заҳмати ҳам бўлади. Лекин, ҳаракат қилган инсонга иш доим топилади.

**Майсара САФАРОВА.
Муалиф суратга олган.**

Миллий қурултой ўтказиш бўйича ишчи гурӯх йигилишида навбатдаги анжуманга тайёргарлик масалалари пухталанди.

»» Бир туман хабарлари

“САПА”НИНГ РЕКОРДИ

Қазигурт туманинг Шарбулақ қишлоғига фаолият юритаётган «Сапа-2002» МЧБ 1996 йилда ташкил этилган, Туркистон вилоят маслаҳати депутати Нуржан Аширов унинг раҳбари. Хўжаликда 35 киши доимий иш билан таъминланган.

Хўжаликда 2007 йилдан бошлаб, зотдор қўйлар етишириш йўлга кўйилди, 2008-2011 йилларда олий навли бўғдоқ, маҳсари, беда уруглари етиширилди, 2013 йилда ишлаб чиқариш қуввати 2160 тоннани ташкил этидиган ёғ-мой заводи ишга туширилди.

Хўжаликни кенгайтириш мақсадида «ҚазАгроКаржи»дан ҳар йили лизинг асосида янги ускуналар ҳарид қилинмоқда.

Ўтган йили «Сапа-2002» 160 гектардаги галлазорнинг ҳар гектаридан 48 центнердан, рекорд даражада ҳосил олди.

МЧБ бир неча йиллардан бўён «Красноводопадский» селекция-уруғчилик станцияси билан ҳамкорлик қилиб, бўғдоғининг янги навларини етишириш борасида тажрибалар ўтказмоқда. Улардан бири – «Кондитерский» нави бўлиб, ўтган йили кутилганидан зиёда натижага берди. Янги нав олимлар ва галлакорлар ҳамкорлигининг самарали маҳсулидир.

НАСИЯ - ИШДА МАДАД

Сарапхана (2019 йилгача – Шарпхана) қишлоқ ҳокимлигидаги М. Утемисули ва Қаратас қишлоқларида сут қабул қилиш ширкати мавжуд.

Ширкатга «Қишлоқ ҳўжалигини молиавий кўллаб-кувватлаш ташкилоти» ҲЖ орқали 130,0 млн. тенгеге наиси берилган.

Мазкур ширкат ва Тўлебий туманидаги «Фудмастер» МЧБ ўртасида сут қабул қилиш борасида шартнома имзоланиб, 1,2 тоналини танкер ўрнатилди. Шунингдек, 5 миллион тенгега кўшимча 2 тонна модулли сут қабуллаш бекати (ускуннинг 50 фоизи давлат томонидан тўланган) ҳарид қилиниб, тумандаги «Қарабау» ва «Заман сут» ҲЖ ширкатлари 3,5 минг тонна сутни шартнома имзоланди. Уларнинг умумий кўймати 1 трлн. 55 млн. тенгени ташкил этилди.

“ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТ”

Ғани Шалгаров раҳбарлигига “Гидроэлектростанция” ишлаб чиқариш ширкати Қизилқия қишлоғига жойлашган. Бу ерда йили 63,2 млн. тенгелик электр энергияси ишлаб чиқарилади, ишчилар сони 12 нафар.

Ишлаб чиқарилган электр энергияси “Онгустик жарық” корхонасининг электр тармоғига уланаби, унинг 1 кВт.и 16,71 тенгедан сотилмоқда. Бугунги кунда корхона «Қайта тикланадиган энергия манбасидан фойдаланиш маркази» МЧБ билан шартнома имзолади ва сотилган электр энергияси хисобидан корхонанинг ишлаб чиқариш кувватини оширишни режалаштироқда.

БОҒДОРЧИЛИК - ТЎКИНЧИЛИК ВА БАРАКА МАНБАИ

Ўтган йили қазигуртлик деҳқонлар мева-резаворларнинг гектаридан 200 центнердан ҳосил кўтариши. Тумандаги мевали боғлар майдони 2300 гектарни ташкил қиласа, ундан 1200 гектари олмазор, 600 гектари узумзор.

Богонларнинг мевафакиятига Қизилқия қишлоғигидаги «Аманкелди» МЧБнинг «Аман АгроСервис» мева-сабзавот маҳсулотларини сақлаш омбори улкан хисса қўшмоқда. 38 кишини доимий иш билан таъминлаб келаётган ширкат Қазигурт, Саригоч, Сайрам тумани, Шимкент, Арис шаҳарларидан мева ва сабзавотларни қабул қилиб, узоқ муддат сақлай олади. Сақланадиган маҳсулотнинг 30-40 фоизини «Аманкелди» деҳқон ҳўжалиги етишириб, ҳосилнинг бир қисми Россияга экспорт қилилади. Богонлар икilm шаротининг ўзгариши бориши, сув тақчиллиги сезила бошлагандан илмий асосланган, тажрибада синаплан гургоччилик, иссиқчилик, турли зараркундан ва қалликларга чидали миңтақага мослаштирилган, серхосил навларни етишишироқда. Омборда 2000 тоннагача маҳсулотнинг сифатли сақланшини таъминловчи совутгич бор.

Хўжалик боғларида Италия, Туркия ва Нидерландиядан келтирилган кўчатлар ҳам парвариш қилинмоқда.

Ўтган баҳорда 4 гектар ерда интенсив олма боғи барпо этилди. Иклими ва тупрок ўрганилиб, ҳар қандай касалликларда чидамли нав танлаш ва экиш схемаси ҳақида аниқ тавсиялар ишлаб чиқилди. Натижага шунга яршига

МУНОСИБЛАР ҚАДР ТОПГАН КЕЧА

“Туркистан истеъдодлари” лойиҳаси доирасида Сайрам туман Маданият уйида шоирлар Нурғиса Тўремуратов ва Муқабали Кенжетайули билан ўтган учрашув чин маънода маъният ват арабиёт байрамига айланди. Қозогистон Ёзувчилар уюшмаси Туркистан вилояти бўлими раиси Айдар Сейдазим бошловчилик килаган тадбирда Оқсувкент кишлоғидаги таълим мусасасалари вакиллари, зиёлилар, маҳаллий ижодкорлар иштирок этиши.

Таъкидлаш жоиз, мазкур лойиҳа Туркистан вилояти ҳокимлиги, вилоят маданият ва туризм бошқармаси, Қозогистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими ва “Фараф” вилоят илмий-оммабон кутубхонаси ҳамкорлигига ташкил этилди.

Мехмонлар дастлаб “Шеър – сўз шоҳи” мавзууда ташкил килинган китоб кўргазмаси билан танишдilar. Шундан сўнг Сайрам тумани ҳокими ўринбосари Мадияр Алипов сўзга чиқиб, туман ҳокими Арман Сабитов номидан Н. Тўремуратов, М. Кенжетайули ва А.

Сейдазимга ташаккурнома ва совгалини топшириди. “Фараф” кутубхонаси директори Жаннат Шардарбекова, “AMANAT” партиси туман филиали ижроия

котиби Қуаниш Сиздиқовлар

эзгу тилакларини билдириши.

Учрашув қаҳрамонлари шеърлар ўқиб, саволларга жавоб бериши. Шоирларнинг ҳаёт йўли ва иходи ҳақидаги видеолавҳа ҳам томошабинлар ҳукмiga ҳавола этилди.

Мактаб ўқувчилари шоирларнинг шеърларини ўқиб, истеъдодларини намоён қилишиб, улар қаламига мансуб кўшилар янгради.

“Ижодкор” адабий бирлашмаси раҳбари Зоқиржон Мўминжонов қозоқ-ўзбек адабий алоқаларини ривожлантиришига кўшган ҳиссаси учун Нурғис

са Тўремуратов таникли адаб, Ўзбекистон Давлат мукофотлари совиндори Носир Фозилов номидаги адабий мукофот билан тақдирланганини эълон қилиб, унинг кифтига чопон ёпди.

“Чашма” ижодий уюшмаси раиси Абдурауф Абдуғаффоров Н. Тўремуратовга бағишинган муашшаҳини ўқиб берса, Қозогистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолари Суннатилла Акромов ва Соатой Камолова, шунингдек, шоира Умрий Каrimovalar ижодкорларга эзгу тилакларини изҳор этиши.

3. АҲМАДЖОНОВ.

»» Маънавият

Шимкент шаҳридаги А. Пушкин номли кутубхонаси ҚР Ёзувчилар уюшмаси Шимкент шаҳар вакиллигининг ийғилиши ўтди.

ҚР Ёзувчилар уюшмаси бошқаруви раиси Мереке Кулленовнинг буйругига мувофиқ, вакиллик раиси лавозимига тайинланган таникли ёзувчи Мўмбек Абдакимули келгусидаги иш режаси ва мақсадлари билан таништириди. Бугунги кунда Шимкент шаҳрида ҚР Ёзувчилар уюшмасига аъзо 29 нафар шоир ва ёзувчи бор.

М. Абдакимули ҚР Ёзувчилар уюшмаси бошқаруви қарори билан барча вилоятлар ва шаҳарлардаги бўлимлар ўрнига вакилликлар очилганини маълум қилид.

– Вакилликнинг асосий максади – маҳаллий шоир ва ёзувчилар ижоди учун муносиб шароит яратиш ва улар манфаатларни химоя қилиш, – деди у. – Маҳаллий ҳокимлик вакилларининг шоир ва ёзувчиларга эътиборини кучайтирамиз, жумладан, илига бир марта грантлар ажратиш масаласини ҳал этамиш...

М. Абдакимули, шунингдек, кутубхоналар ва ёзувчилар ўтказилади. “Қозоқ адабиёти” республика газетасининг ҳар бир сонида Шимкент шаҳрига бағишиланган саҳифалар ташкил этилиб, унда маҳаллий шоир ва ёзувчиларнинг ижоди мунумалари, мақолалари ўзлон қилинади.

Келгусида давлат маблаби

хисобидан йилига 5-10 нафар шоир ва ёзувчининг китобларини нашр этилди.

Учрашув сўнгидаги ёзувчилар 3. Қистаубаев, С. Жанабил, С. Исақ, М. Шерим, шоирлар Б. Үразимбет, Б. Алдиря, З. Мўминжонов, С. Сундет, Д. Айманбет вакиллик фоалиятини жонлантириш юзасидан фикр ва мулҳазаларини билдириди. Вакилликнинг веб-сайтини очиши ва юритиши шоир Д. Айманбет зиммасига юкланди.

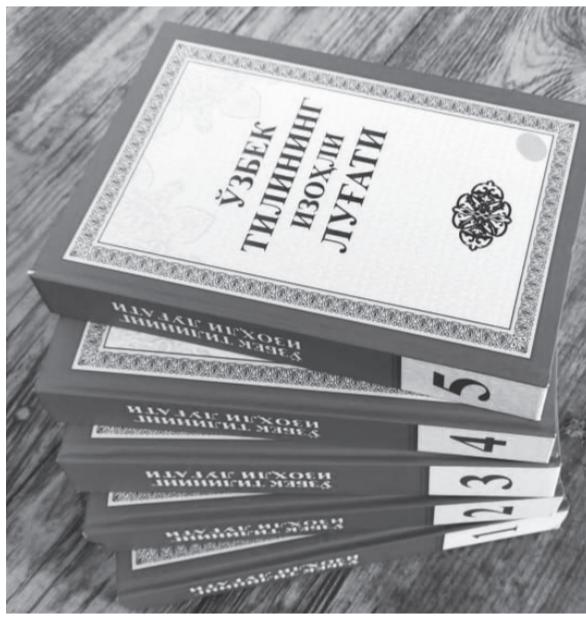
Йилиш иштироқчилари якдиллик билан ёзувчи 3. Қистаубайлини вакиллик маслаҳатчиси ва Б. Аудановани котиба этиб сайлашиди.

3. МЎМИНЖОНОВ.

саиди жорий иили ҳомийлар кўмагида “Шимкент” альманахи нашр этилади. Учрашув сўнгидаги ёзувчилар 3. Қистаубаев, С. Жанабил, С. Исақ, М. Шерим, шоирлар Б. Үразимбет, Б. Алдиря, З. Мўминжонов, С. Сундет, Д. Айманбет вакиллик фоалиятини жонлантириш юзасидан фикр ва мулҳазаларини билдириди. Вакилликнинг веб-сайтини очиши ва юритиши шоир Д. Айманбет зиммасига юкланди.

Йилиш иштироқчилари якдиллик билан ёзувчи 3. Қистаубайлини вакиллик маслаҳатчиси ва Б. Аудановани котиба этиб сайлашиди.

3. МЎМИНЖОНОВ.

ТАҲРИРИЯТГА ТУҲФА

Вилоят ўзбек этномаданият бирлашмаси раиси, ҚХА аъзоси Баҳодир Ирисметовнинг ташабуси билан вилоят “Жанубий Қозогистон” газетаси таҳририятига 2020 иили Абдуваҳоб Мадалиев таҳрири остида Тошкент шаҳрида нашр этилган “Ўзбек тилининг изоҳи луғати” беш жилдлик тўплами тақдим этилди.

Жами тасвирларни сўз ва сўз

P.S. Учил мұқаддам – 2021 йилда газетамизнинг 30 йиллигига ҚР ўзбеклари “Дўстлик” ҳамжамиятим тоғонидан ҳам ушбу 5 жилдлик тўплам түхфа қилинган эди. Таҳририят ҚР ўзбеклари “Дўстлик” ҳамжамиятим раиси Икромжон Ҳошимжонов ва вилоят ўзбек этномаданият бирлашмаси раиси Баҳодир Ирисметовларга миннатдорчилик билдиради.

Ш. МАДАЛИЕВ.
Тасвирда: таҳририята түхфа.
Муалиф суратга олган.

МАОРИФ ФИДОЙИСИ БЎЛИШ МАСЪУЛИЯТИ

Тўлебий туманидаги «Тоғойна» умумий ўрта мактаби химия фани ўқитувчиси Алишер Абдуғаттоҳ ўғлиниң ҳаёти ёш педагогларга ибрат бўла олади.

1985 йилда Тўлебий туманидаги “1-Мамир” ўрта мактабини тамомлаб, Шимкент шаҳридаги Қозоқ кимё-технология институтитида ўқитувчига кирди. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтгач, мухандислик-механик мутаҳассислиги бўйича диплом олди ва 1992-2002 йилларда Шимкент шаҳрининг турли корхоналарида фоалият юритди.

2004 йилда Қозоқ-ўзбек мухандислик-гуманитар унверситетини кимё-биология ўқитувчиси мутахассислиги бўйича тамомлабда ёш муаллим ўз услугубини излай бошлади. Кўп ўтмай, таълим-тарбия ва педагогик фоалиятидаги турли услублар ҳақидаги фикрлари билан обруб қозонди.

Мехнат фоалиятининг илк кунларидан ононга мустақил мутолаа қилиш – билим манбаи эканини, педагог ўз устидаги тинмай ишлабиши, дунёвий билимлардан хабардор бўлиши, маҳоратини тинмай ошириб бориши, унинг шоирларни амалда ишонч ҳосил қилиди.

2021 йилда “Педагог ҳарбаршысы.кz” республика илмий-маърифий ва педагогик журналинин 35-сонида педагогик таҳрибаси билан ўртоқлашди ва фанни ривожлантиришга кўшган хиссаси учун “Халқаро фан ва таълимни кўллаб-куватлаш маркази”нинг дипломи билан тақдирланди.

2021 йилда Халқаро фан ва таълимни кўллаб-куватлаш маркази ҳамда “Эрудит” республика таълимни таҳрибаси билан ўртоқлашди ва фанни ривожлантиришга кўшган хиссаси учун “Халқаро фан ва таълимни кўллаб-куватлаш маркази”нинг дипломи билан тақдирланди.

– Юртбошимиз таълим самарадорларигина тинмай ошири бориб, жаҳон таборлари даражасига олиб чиқиши, замон таборларига мос дастурлар, дарсларни яратиш, истеъоддларни кўллаб-куватлаш ва рағбарларни таълимни кўллаб-куватлаш маркази”нинг дипломи билан тақдирланди.

Сарвар МИРЗО.

БУНДАН ОСОН КИЙИН ИШ ЙÙК!

лари келмайди. Лекин, бу билан муаммо ўз-ўзидан ҳал қилиниб қолмайди-ку, ахир. Ушбу муаммо ҳақида ўйлаша, кайфияти тушиб, тушкунликка тушиши, тақдиридан нолиши, шундек ҳам “бала-чакирик” қўйиши “муммалор ҳақида бир муддат бўйла-да, ўйламай турish, гўёки ота-онага ҳузур багишлайди. Бола-чакасини егуб, кийм-кечаги билан аранг таъминлаб юрган, бозор иктисодийтигин “талаబ”ларидан чарчаган ота-она, ишдан толиқиб қайтгач, бола тарбияси ҳақида бўйлашга мадори ҳам қолмайди, чаммада...

Мутахассисларнинг фикрича, бола мактабга боргунича унга подшоҳдек мумомла қилинади, унинг барча илтимослари сўзсиз бажарилади. Шуҳлик ва эркаликлари оддий ҳолдек қабул қилинади. Шундан сўнг унга бориши, унга йўл-йўрик кўрсатиш ўрнига, уни ҳақорат килиш, сўкиш ёки жазолаш нотўғрилариди. Аксинча, уни арзимаган иш учун ҳам рағбатлантириб турish зарур. Болалигига яхши кўрадиган ширинлигини олиб бериш ҳам болага завқ багишлайди, ўзига ишончни оширади. Болалига багрига босиб, ўлиб туриш, эркалаш уни баҳтири...

Тарбия бир неча турда олиб берилади. Бола ақлан ривожлантиши учун унга турли китоблар ўқиб берилади, ривоят ва ибратли ҳикоялар сўзланади ёки

қилади. Бундай ҳаракат ота-онанинг ҳурматини оширади, уларга суюниш мумкинлигини англатади.

Мактабдаги ҳолатлардан ҳарбдор бўлиб турмаслик, салбий оқибатларга олиб келиши аниқ. Бола тергар турмаса, ўзбилармонлик бошланади, кейинчалик унга ота-онанинг гапи ўтмай қолади. Ҳозир кўпчилик ота-оналар фарзандининг гапга қулоқ солмаётгани, ёлғон гапириши, жиззаки бўлиб қолгани, кўп жиҳатларга бефарқлигини, бекорчи нарсалар билан шугулланиши, телефонга боялгани, копланни, насиҳатларга қулоқ тутмаслигидан нолийди.

Албатта, бу ҳолатлар ўзидан ўзи юзага қелгани йўқ. Тұрмуш ташвишлари билан бўлиб, болаларга айни тарбия берадиган вактда оиласининг иқтисодий шароитини яхшилаш билан бўлган ота-она тарбия масаласида кечикилған қолганини жуда кеч англайди. Буларнинг барчасига фикрлари билан ўзларни ишлабиши, дунёвий билимлардан хабардор бўлиши, маҳоратини тинмай ошириб бориши, унинг шоирларни амалда ишонч ҳосил қилиди.

Шуни англамогимиз керакки, бола тарбиясида оиласининг ўрни улкан аҳамиятга эгадир. Уларнинг олдида жанжаллашиш оддий ҳолга айланб қолган даварда, вакт ўтиб фарзандни измида олиб юриш ота-оналар учун катта муаммога айланмоқда. “Қуш уясида кўрганини қилиди”, деган доно нақл бор.

“Боланги ўзгартирширишни истайсанми, аввал ўзинги ўзгартир”, деган гап қанчалик аччиқ бўлмасин, унга ҳақиқатид...

Хуршид КЎЧҚОРОВ.

"ТУРОН" МАКТАБИННИГ ТАРИХИ

ЁХУД УСТОЗЛАР ВА ШОГИРДЛАР ЭРИШГАН ЗАЛВОРЛИ ЮТУҚЛАР

Саврон тумани Қорачик қишигидаги собиқ "Победа" ҳозирги "Турон" мактабининг тарихи ўтган асрнинг йигирманчи йилларидан бошланади. Қишлоқдаги диний мактабда дастлаб Зойид, Нуриддин домлалар дарс берган. Шўро мактаби дастлаб Фармонкул Рўзиметовнинг уйида очилиб, унда 36 ўкувчи таҳсил олган. Мактабга Набиши Умаров, Аблай Шодибековлар асос солган.

1932 йили мактаб иккiga бўлиниб, "Калинин", "Ынтымак" номлари берилди. "Ынтымак" мактабида Карим Нишонов, Поччахон Марашов, Сафо Нишонов, Аҳдан Мирзаев, Муҳаммаджон Раҳматов, Султон Умаровлар дарс беришган. 1940 йили иккita бошлангич мактаб бирлаштирилиб, Калинин номидаги етти йиллик мактаб макомига эга бўлди. Шу йиллари ўқиганлар орасида монтақамиз қишлоқ хўжалиги равнақига муносаб хисса кўшган битирувчилар – Қозоғистонда хизмат кўрсатган зироатшун Шокарим Ганиев, Отабой Фармонкулов ҳамда Муҳаммад Мажидовлар бор. 1958 йили унга "Победа" номи берилиб, ўтган мактабга яланди.

Таълим даргоҳига Фаттоҳ Фармонкулов, Султон Умаров, Бобоҳон Юсуфалиев, Исохон Жалиловлар 1985 йилгача самарали раҳбарлик қилишди. Уша йиллари мактабни тамомлаганлар орасида фан, техника, қишлоқ хўжалиги, маориф, маданият, маънавият ва бошха соҳаларга улкан хисса кўшган иқтидорлар етишиб чиқди. Улар: 173-кавалерия полки қўмондени полковни Турсунбой Пўлатов (1944 йили фашистлар билан жангла мардларча ҳалок бўлган), Ўзбекистон ССР Вазирлар кенгашининг раиси Мансур Мирзах-

устозлар Санобар Тожиметова, Зиёдулла Фанишев, Гулчехра Жабборқулова, Дилором Неъматова, сабиқ қишлоқ ҳокими Рауф Абильвардир.

1986 йили август ойида "Победа" жамоа хўжалиги раиси Карим Алишев раҳбарлигига ҳозирги уч қаватли, 1176 ўринли, 30 синф хонаси, спорт, мажлис заллари, кутубхона, ошхонаси мавжуд янги муҳташам мактаб биноси фойда-

үринбосари Райимжон Ахмедов раҳбарлигига даҳлизлар давр талабига мувофиқ жиҳозланди. Лаззат Норметова 1987 йили май ойида Алматида ўтган республика ҳамда Москва шаҳрида ўтган СССР ўқитувчilar съездига делегат сифатида иштирок этди. 1987 йилдан мактабга Лола Юсуфалиева, Жўрухон Даданов, Лаззат Норметова, Қодир Ахмедов, Сұхсур Маммаджонова, Нодира

иили туғилган ўтасида ўтказилган волейбол бўйича ҚР чемпионатида Туркестон вилояти терма жамоа таркибида иштирок этиб, суринни биринчи ўринни эгаллади ҳамда Қозоғистон чемпиони бўлди. Иккя карра чемпион С. Иззатов "Спорт устаси" увоннига сазовор бўлган. 2022-2023 ўкув ўйлида 19 нафар ўкувчимиз туман, вилоят ҳамда республика фан олимпиадалари суриндорлари бўлишиди. 2023-2024 ўкув ўйлида 5-11-синфлар ўтасида республика олимпиадасида иштирок этган 37 нафар ўкувчига суринли ўринлар наисбет этди.

11-синф ўкувчиси Дилнура Мамматхонова математика фанидан фахри иккинчи ўринга, "Ясавийшунос-2024" республика танлонганинг туман босқичида 8-синф ўкувчиси Рухшона Ахмедова учинчи ўринни эгаллади. Инглис тили ўқитувчиси Жумадулла Хайруллаев 2023 йили TOEFL жаҳон имтиҳонини топшириб, Fulbright TEA дастурининг жорий йилги босқичида республика йўлланмасига сазовор бўлди. Айни пайтда 24 январь

Юсуповлар раҳбарлик қилишиди. Директор Одил Толипов раҳбарлик қилган 2001 йили мактабнинг номи "Турон"га айланди. 2005 йилдан бугунги кунгacha мактабга камина раҳбарлик қилмоқда.

Асосий широримиз – ёш авлодга сифатли таълим бериш, рақобатбардо мутахассис сифатида вояга етказиш. 2021-2022 ўкув ўйлида мактабимизни олти ўкувчи "Олтин белги", бир ўкувчи "Имтиёзли шаҳодатнома" билан таомомлайди. ЯМТда 38 ўкувчи иштирок этиб, уларнинг 24 нафари давлат гранти асосида олӣ ўкув ўртларига ўқишига қабул қилинди. 2022-2023 ўкув ўйлида ЯМТда 35 ўкувчи иштирок этиб, уларнинг 24 нафари давлат гранти соҳиби бўлишиди. Ўтган ўкув ўйлида битирувчиларнинг беш нафари "Олтин белги", иккя нафари "Имтиёзли шаҳодатнома" билан тақдирланди. Ўкувчи Санжар Иззатов 2008

ва 13 марта оралигига АҚШнинг етакчи Массачусетес университетида олти ҳафтапарлик ўкув машгуллопларида иштирок этмоқда. Бошлангич синф ўқитувчilarни Динара Каҳхорова, Муяссан Абдунабиева ҳамда мусиқа фани етакчиси Гулфина Ҳожиеваларнинг ютуқлари ҳам эътиборга лойик. Эришилаётган маввафқиятларимиз – мактаб, ўкувчи, ота-она ҳамкорлиги ва ўйнунлиги туфайлидир. Мактабимизни ҳозирги ўкув биноси фойдаланишига топширганига 40 йилга яқинлаб колди. Ҳали бирон марта туб таъмирдан ўтказилмаган. Шу масала ижобий ечимини топса, нур устига нур.

Аҳмаджон АҲМЕДОВ,
«Турон» умумтаълим
ўрта мактабининг директори,
Туркестон вилоятининг
ибратли фуқароси.

Тасвирида: директор А. Аҳмадов ва ғолиб ўқитувчи, ўкувчилар.

»» Ибрат соҳиллари

Дўст тутмок

Инсон учун ота-онадан кейин энг меҳрибони – бу дўстидир. Фарзанд ота-онасииз ўзини қанчалар ғарибу бечора сезса, дўстларсиз ҳам ўзини баҳтсиздек ҳис қиласди.

Дўстлик! Бу сўз тоглардан баланд, тўфондан кучли, қўёш янглиг тоза туйғудир. Лекин яхши дўст, чин дўст бўлса, албатта. Шундай дўст бўлганини, дўстингга зарариning тегмасин, деб ҳам айтишида буюклар. Қўйида донишманд Лўкмон Ҳакимнинг ўғлига насиҳати ибрат олса арзигулидир.

Лўкмон Ҳакимнинг фарзанди ўзига номақабул дўстлар топибди. Улар билан борди-келдни кўпайтириб бориши ҳар қандай ота сингари Лўкмон Ҳакимнинг ҳам гашини келтирибди. Бир куни у ўғлини чакирибди:

– Болам, дўстнинг бўлгани яхши, аммо дўст танлашида адашиб қолма. Ҳозирги дўстларининг хули яхши эмас. Сенга ёмон таъсир кўрсатмайди, мумкин, – деб насиҳат қилибди.

Ўғли эса ўзига ишонч билан:

– Отажон, сиз менга кучли тарбия бергансиз, панд-насиҳатларининг доим ёдимда, дўстларимнинг ёмон ҳулқарни менга асло таъсир кўрсатмайди, хавотир олманг, – деб жавоб берибди.

Бир куни Лўкмон Ҳаким боғдорчилиг ишпарида ўғлини ёрдамга чакирибди. Қараса, ўғли бутун олмаларни алоҳида, курт тушган олмаларни эса алоҳида саватга жойлаётган экан. Ҳаким ўғлига барча олмаларни бир саватга жойлашни тайнлаб, ўзишида давом этиби. Вақт ўтиб, зарур бўлгандага олмалар кўйилган жойга бориб қарашса, уларнинг барчасига курт тушшиб, бутуни кам қолган экан.

Лўкмон Ҳакимнинг ўғли унга эътиroz билдириб:

– Отажон, олмаларни кўшиб тер, дедингиз, куртлаган бир-иккита олмани деб, меваларнинг ҳаммасини куртга олни килибмизу, – дебди.

Ота эса бир жилмайб қўйиб:

– Кўрднинг, болам, гарчи сог-бутун олмалар куртланганларидан кўра кўпроқни ташкил қилинада, ўзларини сақлаб қоломбади, уларга ҳам курт тушшибди. Сен қандай қилиб қалбига курт тушган улфатларининг билан бир жойда кўп вақта қоласан-у, улар орасидан соглом қалб билан қайтасан, – деган экан.

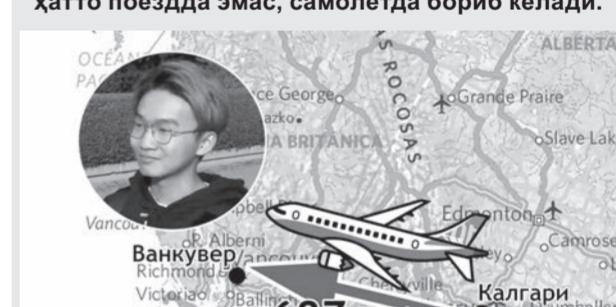
Фарзандларимига яхши тарбия берганман, нағозни ўргатганиман, увл-савоб нима эканлигини ўтирганиман, у энди мукаммал одам бўлди. Ҳар қандай даврада, адашмайди деб ўйламанг. Юқоридаги хикояда келтирилганидек, инсон ҳаётida дўстларининг таъсири жуда кучли бўлади. Дўст инсонни чўқига кўтарувчи қанот бўлиши мумкин ёки жарликка йиқитувчи кўл бўлиши ҳам мумкин.

Гулчехра КУНАРОВА,
А. Жомий номидаги 24-сонли
умумтаълим мактабининг
бошлангич синф ўқитувчisi.
Жетисай тумани.

»» Бу – қизиқ!

ДАРСГА – САМОЛЁТДА

Ванкувер университетининг сунгги босқичида таҳсил оладиган талаба Тим Чен университетига пиёда, велосипедда, автомобилда, ҳатто поездда эмас, самолётда бориб келади.

Чорасизлик туфайли шундай йўл тутди. Бундай йўл тутишга қарор қилган талаба аввал шахarda бошпанани икарага оlib, башка талабалар сингари Ванкуверда – олий ўкув юртига яқин жойда истиқомат қиласди. Тўртчини босқични одатдагидек поёнига етказаётган экди. Лекин бошпанага бериладиган икараларининг кескин ошиби кетиши туфайли талаба уйига кетишига тўғри келди.

Энди Тим ҳафтасига иккя марта ўқишига самолётда бориб келади. қолган кунлари ота-онаси билан яшайди. Ванкувердаги ижарага бериладиган бошпанна нарихи ойига 2500 АҚШ долларира иштирок этиди, ба нарх талаба учун жуда қимматлик қилиди, шу боис ҳам уйига кўчиб кетишига тўғри келди. Энди ўз уйи Канаданинг Калгари шаҳридан Ванкуверга уч соатли жуфтараси дарслари учун университетга самолётда боради. Калгари мамлакатнинг жонибада бўлса, Ванкувер Канаданинг гарбий соҳилида жойлашган. Ҳар бир парвоз учун – дарсга бориб, кайтиб келиш унга 150 долларга тушялти, ҳар ойда эса парвозлар учун 1200 АҚШ доллари сарфлашти. Тимнинг айтишича, худди автобусдаги сингари парвоз учун ҳам бир соатдан сал ортиқ вақт сарфлаётган экан, холос.

Ўқув ўти тугагнуга қадар талаба дарсларга самолётда қатнаши маъқул топган. Мамлакатимизда очилаётган нуғузли олий ўкув юртларининг талабаларимизга, қозоғистонлик ёшларга берайлётган имкониятларидан бемалол еб, қаъвангизни ичиб, дарсга бориши етинг. Сиз ҳамон мириқиб жорлиги улкан неъмат ва баҳт, азиз талабалар, унинг қадрига етинг. Сиз ҳамон мириқиб туш кўраётган пайтингизда кимдир аэропортда дарсга учуб бориб келиш учун рўйхатдан ўтмоқда.

М. САЪДУЛЛАЕВА.

АЛИШЕР НАВОЙИ – ҒАЗАЛ МУЛКИННИГ СУЛТОНИ

Саврон туманинаги "Янги Икон" умумий ўрта мактабида "Алишер Навоий – газал мулкининг сultonни" мавзуида ўзбек тили ва адабиёти ҳафталиги ўтди. Муаллимлар саъй-харакати билан тадбир ўтказиладиган синфоналари ҳафталика мос равишда безатилиб, кўргазмалар ташкил этилди.

Синфимизда ўтган тадбирни ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Ажакон Иззатуллаев олиб борди, ўкув испари бўйича директор мувонини Шаҳло Ҳожиева барчани кутлугу сана билан табриклиди. Ўқувчилар Алишер Навоий ва

Захириддин Мухаммад Бобурнинг шеърларидан намуналар ўқишиди, дилбар қўшиқларга ракс тушиб, байрамга шукух бағишлиди.

Хафта давомида ўзбек тили ва адабиёти муаллимлари Ажакон Иззатуллаев 6-“Б” синфида Одил Ёкубовнинг "Музакким" ҳикояси, Мухсина Муслимбекова 5-“Б” синфида Фафур Уломининг "Менинг ўргина болам" ҳикояси мавзууда очиқ дарс ўтиши, Дилфузга Акбардинова 8-“А”, “Б” синфларда "Биз буюклар авлодимиз" мавзууда мусобақа-дарс ўтишиди.

Шунингдек, "Қалдирғоч" ўшлар ижодий уюшмаси аъзолари ўртасида ўтган "Шоирликка

илк қадам" мавзууда уюштирилган мушоира ҳам хафталика мазмун бағишилади.

Мактаб директори Диљноза Мўминованинг эзгу тилаклари ва самимий табриги билан бошланган "Адабиёт – одоб гултоҳидир" мавзуудаги адабий-бадиий кечада ўқувчилик шеърлар ўқиб, қўшиқ, ракслар ижро этиб, саҳна кўринишларини намойиш этган бўлса, қишлоқ бадиий ҳаваскорлари истеъодини намойиш этиб, томошабинларнинг олишига сазовор бўлишиди.

Дилшодабегим ИРИСБЕКОВА, "Янги Икон" умумий ўрта мактаби ўқитувчиси.

Олти асрдирки, яшамоқдасиз,
Ашъор осмонида порлоқ қўёшиз.
Қоронгу дилларга сиз бериб шуур,
Қалбларга мангуза бўлдингиз мурх.

Хаёлан сиз билан кураман сўхбат,
Сизга муҳаббатим чексиздир, албат.
Ижод гулшанига кирса қизингиз,
Айб этманг, бобожон, кўпланг ўзингиз.

Озода АҲМЕДОВА,
«Ижодкор» адабий бирлашмаси аъзоси,
«Илҳом булоги» ижодий ўюшма раисаси.

НАВОЙИ БОБОМГА

Шеърият мулкининг сultonни бобом, Ижод гулшанинг шохисиз ҳамон. Гўзал меросингиз – дарё мисоли, Ундан баҳра олар жумла жаҳон.

Барча шоирларга ибратсиз танҳо, Турк назимида битиб "Хамса"ни аъло. Үрнатдининг ҳайкал, тилга бебаҳо, Олам аро юксак, Сиз – буюк даҳо.

Ўтмас сиймолар

Ўзбек халқи тарихида кўп улуғ сиймолар ўтган. Буюк хон ва подшоҳлар, шоир ёзувчилар, олим ва фузалолар бисёр. Бироқ бутун туркӣ оламда "шамсул миллат" – "миллатнинг қўёши" деб ўзириоф этиладиган сийм – Низомиддин Алишер Навоий бўлса, ундан кейинги ўзбек миллатини дунёга таништан энэ ўзириофли ва буюк вакили Захириддин Муҳаммад Бобурдир. Иккى буюк шоирнинг ижод намуналаридаги ўхшашликларига эътибор қаратамиз.

"Туркий тил била кўп ва хўп айтқон" Навоий турли жанрларда 100 минг байтдан иборат бебаҳо хазина яратган бўлса, "...дилбар шахс, адабиётни ва санъатни севган" Бобур эса 400дан ортик газал ва руబийлар билан адабиётимиз дурдоналарини бойитди. Буюк аллома Навоий ўзбек тилидаги шеърларидан иборат "Бадоев ул-бидоя" ва "Наводир ул-нҳоя" номли иккى девони тузган бўлса, иштедодли ҳумкор Бобур ҳам иккى девон – "Ҳинд девони" ва "Қобул девони"ни маҳорат билан ёзиг чиқди.

"Низомий панхасига панжа урган" Навоий беш мустаким асардан ташкил топган "Хамса"си билан довруғ таратган бўлса, табиатшунос олим Бобурнинг эса тарихий-бадиий асари – "Бобурнома"си жаҳонга танишишига сабаб бўлди. Фанинг бир канча соҳаларидан қалам тебратган забардаст олим Навоий аруз илмига бағишилаб, "Мезон ул-авзон" ("Мезонлар ўлчови") асарини ёзиг қолдирган бўлса, "Рисолон аруз" ("Мұхтар" ёки "Мұфассал" деб ҳам номланади) рисолоси билан Бобур аруз илмига оид иккинчи асарни яратиб, ўзбек адабиётшунослиги ривожига улкан хисса қўшиди.

Иккى шоир ҳам ўз асарларида юксак умуминсоний қадриятларни, она тилимизнинг бекиёс жозибаси ва латофатини намоён этиб, жаҳон ҳалқларни ахилликка чорлаган.

Олам ахли, биллингизим, иш эмас душманилар, Ёр ўлунг бир-билингизгаким, эрур ёрлиғ иш, дея хитоб қилса, "нозиктаб" Бобур" ўтқинчи умрда яқин кишиларнинг сұхбатини, дийдорин ғанимат билши, бундай лаҳзалардан баҳраманд бўлиши ҳаммага ҳам насиб этмаслигини "вақт ганимат – дийдор ғанимат"лигини кўйидагичча тасвирлайди:

Ахбоб, йигилмоқни фарогат тутунгиз! Жамъиятингиз борини давлат тутунгиз! Чун гардиши чарх будур, Тенгри учун, Бир-бирни неча куни ганимат тутунгиз!

Хазрат Навоий ижодида ватанпарварлик фояси юксак даражада бўлиб, қуидаги тўртлиқда инсон ҳәётида унинг улуглигини фалсафий мушоҳада юритиш воситасида бизга – авлодларга етказмоқчи бўлганлар. Ватандан узоқда она юртқади янада улуғ эканлигини таъкидлайди:

Гурбатда гаріб шодмон бўлмас эмиш, Эл анга шағиғу меҳрибон бўлмас эмиш.

Олтун қафас ичра гар қизил гул бутса, Булбулга тикондек ошиён бўлмас эмиш.

"Гурбат" сўзи гариблик, ўз Ватанидан йироқда яшаш, деган маъноларни англатади. Ватандан олисдаги инсон ўз диёрини – хоҳ у кулба бўлсан, хоҳ чаманзору гулзор бўлсан, уни кўмсади. Таҳт вориси Бобур ҳаёти билан боғлиқ ушбу мисраларда она Ватан соғинчи уфуриб турганинг англаш мушкул эмас:

Ёд этмас эмиши кишини мөхнатда киши, Шод этмас эмиши кўнгүлни гурбатда киши. Кўнгүл бу гарибликда шод ўлмади ҳеч, Гурбатда севунмас эмиш, албатта, киши. Еки:

Бекайдмену ҳароби сийм эрмасмен, Ҳам мол ўигиштирур лаим эрмасмен. Кобулда иқомат этти Бобур дерсиз, Андоқ деманлизларки, муқим эрмасмен.

Рубоийда тож-таҳти талашиш туфайли ўз диёрини тарқ этишига маҳбур бўлган Бобурнинг ўзга юртларда шоҳ бўйли юриши, аммо доим қиндиқ кони тўкилган турпроқа, она юртига соғинич ифодаланган. Шоирлар имкон туғилиши билан ўз юртига қайтиш ниятидан воз кечга олмасди. Бироқ Бобур ўзининг анга шу олижаноб ниятига етолмай. Ҳинд тупроғига дафн этилди.

"Оз-оз ўрганиб доно бўлур, қатра-қатра йиги-либ дарё бўлур" ҳикматли сўз муаллифи Навоий или олишга қаҳиригина қолмасдан, балки ишмал этиглалаган ҳар киши ўз билимларни ҳалқ манфаатлари учун ишлатишлари керак, деб билади. Шоир "Илм, Навоий, сенга мақсуд бил, Эмдики илм ўлди, амал айлагид" хитоби билан чекланиб қолмасдан, ишмал ўргатган устозни умрбод хурмат қилиш лозимлигини таъкидлайди:

Ҳақ ўйлида, ким сенга бир ҳарф ўқитмиши ранж ила, Айламак бўлмас анинг ҳаққин адо қоз ганж ила.

Бобур эса ўз лирик шеърларida ҳар доим одамларни яхшилика, адолат, инсонпарварлик, юксак инсоний туйгуларни қадрлашга чакирди:

Дарҳақиат, иккى буюк даҳо – Навоий ва Бобур ижоди сўнмас ва барҳаётди. Уларнинг таълимоти машъият каби ўйларимизни ҷароғон этади. Агар ҳар биримиз Навоий ва Бобур авлодига муносаби фарзанд бўлиб єтишишимизга ўзимизни тайёрласак, келажагимиз ҳақиқатан буюк бўлишига ишончим комил.

Шаҳодат ТўЛАЕВА, Туроб Тўла номли умумтабъим мактабининг ўзбек тили ва адабиёт ўқитувчиси.

»»» Буюк Даشتнинг улуғ алломалари

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

Муфтий аллақачон хатга кўз югуртирган эди, елкасини қисди.

– Шайх Абдулфатхнинг босқинлари хусусида бир нима демабди. Анинг қилғон хайр-эхсонига ташаккур билдириб, нури исломни ёйиш йўлидаги саъй-ҳаракатларини кушоий тилабдур. Бунинг нимаси риёкорлик, жаноби қози? Қози шапиллатиб семиз сонига урди.

– Оҳ, суханим-а, воҳ, суханим! Мен не дейману қубизим не дейди?

Тасаввур қилингки, иккалимиз бирордамиз, бир дастурхондин томоқ еймиз. Аммо мен сизни дўст тутиб туриб, сизнинг душманинг бирлағиз буғиз-бурун ўшишам, унга муҳаббатнома ёссан! Мен не деган одам бўлдим? Ҳадемай Шайх Сармарқандга боради, Махмудхон ҳазратларининг тузини ичади. Хўш, бул мактубни олғоч, Тамғачон Шайхга марҳамат кўзи билан боқадими? Боқмайди. Бизга мана шуниси керак дўстим, Муҳаммадрасул!

уламолар кенгаси сайлайди. Сўнг хон тасдигидан ўтди.

Қози истаса-истасма, муфтий билан муроса қилиб ишлашга мажбур. Негаки, фатвони муфтий беради, сўнг қози ҳукм чиқарди. Фатвосиз ҳукм ношаръий, бефатво қози бамисли курол-ярғо йўқ навқар эди. Шуларни ўйлаб, Ашрафхоннинг фигони чиқди. Муфтий ён босиб, қоралаб қўйган арзомасини ёқиб ташлай деса, бултурги алам кўнглида тош бўлиб туриди. Бултурги олдиб дастурхонга кўйди. Сўнг жузвондан яна бир варқ қалин қозоз чиқарди. У Шайх муҳридан нусха олиб қолип ясалди.

адо этурман. Илло қўл бундок... Қори ёсси.

– Қори бадхат, – деб қози кўнмади, – қорига бўлак хизмат бор. "Қозикалон мени не балога гирифтот қилас?" деб Мавлуд қорининг юраги тақа-пук бўлиб кетди. Ашрафхон қози Шайхнинг шаҳзода Абдулфатхга ўйлалаган мактубини олиб дастурхонга кўйди. Сўнг жузвондан яна бир варқ қалин қозоз чиқарди. У Шайх муҳридан кўчирилган қингир-қийший нусха эди.

– Сен мавнавиларни олиб ҳозир Салим нақошга борасан, – деди қози Шаҳобиддинга, – Шайхнинг хатини кўчирсан, – Шайхнинг ризолиги чиқарди. – Сен мавнавиларни олиб ҳозир Салим нақошга борасан, – деди қози Шаҳобиддинга, – Шайхнинг хатини кўчирсан, – Шайхнинг ризолиги чиқарди.

– Сен ўзинга ёлғон фатво ёзиз мурҳидин нусха ўйғирмоқ учун... мурҳидин ризолиги чиқарди.

– Сен ўнда мен... қолип ясалтадим... Нусхадан нусха кўчириб, бош пиёзни икки паллага кесиб ... сиёҳлаб босганим... – Шайтоннинг илмими ўқигансан, ҳожи! Сен кўркма. Манави хатни кўргач, уста гумонга бормайди. Ақчасини бераман, рози қиламан, деб. Бу хатни қозикалон билан муфтий кутиб ўтириби, эртага намози асрғача тайёр бўлсин, деб. Уқдинги?

Ҳожи калла силкиб соғ кўлини кўксига босди.

– Бўлти, сенга жувоб. Ҳушёр бўл, анграйб, йўлда тушириб кўйма!

Ҳожи муҳр билан хатни чўнтигага уриб чиқиб кетди. Қози чўк тушиб ўтириган қорига синовчан тикилди. Мавлуд қори қирқни қоралаган, жунсавагичдаги ингича, қўй кўзлари мастона сузилган, юзи кулчадек бир парча, мўмин-қобил йигит эди. У ҳам Шаҳобиддин ҳожи каби қозининг муридларидан.

– Шайтоннинг илмими ўқигансан, ҳожи! Сен кўркма. Манави хатни кўргач, уста гумонга бормайди. Ақчасини бераман, деб. Бу хатни қозикалон билан муфтий кутиб ўтириби, эртага намози асрғача тайёр бўлсин, деб. Уқдинги?

– Бизга ижозат, тақсирлар. Толиби илмлар мунтазир бўлсан.

– Нарчон, буҳороликлар айтмоқчи, синовчан тикилди. Мавлуд қори қирқни қоралаган, жунсавагичдаги ингича, қўй кўзлари мастона сузилган, юзи кулчадек бир парча, мўмин-қобил йигит эди. У ҳам Шаҳобиддин ҳожи каби қозининг муридларидан.

Аммо ҳожи ўжар, писмик, ўлгудай маккор. Бир мирилик фойда чиқадиган

АДИБ ИЖОДИГА НАЗАР

Есеке Юсупов номли умумтаълим ўрта мактабида 6-8-9-синф ўқувчилари иштирокида шоир Тўра Сулеймоннинг 90 йиллигига бағишинланган адабий кечатди.

Тўра Сулеймон турли жанларда қалам тебратган. Шоирнинг соғ лирик шеърлари, қасида ва фахрияларидан ташқари халқона йўлда битилган, ўз даврининг долзарб масалаларига бағишинланган, воқеликни қадимига баҳшилар назари билан кўриб, ўхшатма ва назира шаклида ёзилган асарлари ҳам ўзига хос ҳалқчиллиги билан ажralиб туради.

Тадбирда ўқувчилар Тўра Сулеймоннинг асарлари фа-

кат ифода тарзи ёки оҳангни билангина эмас, самимият, ўхшатишларнинг ўзига хослигини таъкидладилар, унинг ҳаётини таъкидлайдилар. Тўра Сулеймон шеърига

Шунингдек, улар шоир шеърларини ифодали ёд олиб, мазмуни юзасидан ўз фикрлари билан ўртоқлашдилар. Тўра Сулеймон шеърига

басталанган кўшиқлар ижро этилиб, мавзуга оид саволларга жавоб беринди.

М. УСМОНОВА.

>> Навоий ва Бобур – фахримиз!

Сўз мулкининг сultonи, буюк мутафакир олим Алишер Навоий ва Заҳиридин Муҳаммад Бобурнинг ижодини ўқиб ўрганиш ва ёш авлодга ўргатиш шарафли бурчимиздир.

Хар йили анъанага кўра, мактабларда шу мавзуда адабий-маърифий кечалар уюштирилди. Жумладан, Туркистон шаҳридаги Т. Бигелдинов номли 16-умумтаълим мактабининг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчилари – камина ва ҳаммада ўргатиш шарафли бурчимиздир.

Директорнинг ўкув тарбия ишлари бўйича ўринбосарлари Бигигул Амирбекова, Гулмира Ибраевалар ташаббуси билан ўштирилган тадбир файлини ҳамда таассоратларга бой бўйди. Ўқувчилар буюк мутафакирлар ижодидан рубойилар, газалларни ифодали ўқиши.

Тарихчи Кондамирнинг «Хуносат ул-ахбор» асарини ўқисигиз, Навоий ҳазр苍арларининг зилизлада шикастланган Хиротни қайта тиклаш ишларига ўз хисобидан қанча маблағ сарфлаганлари, қанча масжидлари, Марвда «Хисравия» мадрасасини, Фаридуддин Аттор қабрига мақбара курдиргани ҳақида маълумотлар бор. У иши курдирган тўғонларининг аниқ ҳисоби ўйклиги, ҳалқ учун нақ 300та иншоотни ўз хисобидан курдирб берган – эхсон ўйғилмаган, газнадан ўмаримаган.

Навоий ҳазр苍арларининг саҳоватлари шу билан тугамайди.

У зот курдирган иншоотларда ишлаган усталарни; ўзларига қарашли ерларда, дуқонларда, боғларда ишлаган одамларни қандай рағбатлантирганини, мукофотларини ўзаман десангиз, бир китоб бўлади. Тасаввур учун тарихчиларнинг биттагина таърифи кифоя: «Мир Алишер ҳазр苍арлари ишиларни шу қадар иззатлар

талафаси тўлиқ Навоий ҳазр苍арнинг таъминотларида бўлган, яъни у зот бу талабаларнинг мавсумий кийим-кечагидан тортиб, ўкув қуролларни озиқ-овқатига қадар ўз зиммаларига олганлар.

Алишербек ҳазр苍атлари ҳар ийли минг нафар камбагалга кийим-кечак ва пойафзал ҳада этишини одатта айлантирганлар. Ҳазрат Навоий Ҳалосия ҳона-коҳида ҳар куни мингдан ортик қартилар учун таом тарқатар эканлар. Бундай саҳоватлар рўйхати узун.

Навоий ҳазр苍атларининг саҳоватлари шу билан тугамайди.

У зот курдирган иншоотларда ишлаган усталарни; ўзларига қарашли ерларда, дуқонларда, боғларда ишлаган одамларни қандай рағбатлантирганини, мукофотларини ўзаман десангиз, бир китоб бўлади. Тасаввур учун тарихчиларнинг биттагина таърифи кифоя: «Мир Алишер ҳазр苍арлари ишиларни шу қадар иззатлар

талафаси тўлиқ Навоий ҳазр苍арнинг таъминотларида бўлган, яъни у зот бу талабаларнинг мавсумий кийим-кечагидан тортиб, ўкув қуролларни озиқ-овқатига қадар ўз зиммаларига олганлар.

Тарихимизда ўз умрени, иктидорини ва мол-мулкини имларни тараққиётга тўғаноқ бўлиши исбот талаб қўймайдиган ҳақиқатидар. Ҳақиқий юрт фидойиларини излаб топиш керак. Ана шунда, мамлакат гуркираб ривожланиб кетади.

ТАБИАТГА ҲАР НЕКИ ОДАТ БЎЛУР,
ЧУ ЭСКИРДИ, ОДАТ ТАБИАТ БЎЛУР.

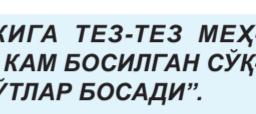
Алишер НАВОИЙ.

(Табдили: «одам табиатидаги (феъл-авторидаги) одатлар эскирган сайин феъл-авторга айланади»).

“МАНСАБ ОШГАН САЙИН –
САМИИМЛИК ПАСЯЯ БОШЛАЙДИ”.

Денис ФОНВИЗИН,
рус адабиётшуноси.

“ДҮСТИНГНИКАГА ТЕЗ-ТЕЗ МЕХМОНГА БОР: ОЁҚ КАМ БОСИЛГАН СҮКМОҚНИ БЕГОНА ЎТЛАР БОСАДИ”.

Ральф Уолдо ЭМИРСОН,
америқалик ёзувчи ва файласуф.

ТЎРА СУЛЕЙМОН ҲИҚМАТЛАРИДАН:
ЖОН ДҮСТИНГ ҚОРА КУНДА ҚҮРИҚЛАР,
МОЛ ДҮСТИНГ САРА КУНДА СҮРОҚЛАР.

вой ҳақидаги тарихий манба-парда Ҳазрат ўз даромадлари ҳисобидан Ҳиротда «Ихлосия», «Шифоия», «Низомия» мадрасаларини, «Ҳалосия» ҳонаҳоҳи ва яна бир қанча масжидларни, Марвда «Хисравия» мадрасасини, Фаридуддин Аттор қабрига мақбара курдиргани ҳақида маълумотлар бор. У иши курдирган тўғонларининг аниқ ҳисоби ўйклиги, ҳалқ учун нақ 300та иншоотни ўз хисобидан курдирб берган – эхсон ўйғилмаган, газнадан ўмаримаган.

Тарихчи Кондамирнинг «Хуносат ул-ахбор» асарини ўқисигиз, Навоий ҳазр苍арларининг зилизлада шикастланган Хиротни қайта тиклаш ишларига ўз хисобидан қанча маблағ сарфлаганлари, қанча масжид, минора ва работларни таъмирилаб берганидан воқиф бўласиз.

Навоий ҳазр苍арларининг ҳалқа жабр бўлмасин, дея, бутун бошли Ҳирот аҳлига солинган солиқни бир неча бор ўз хисобидан тўлаб берганидаги бир эмас, бир нечта тарихчилар ўз асарлари орқали гувоҳлик беришади.

Манбаларга кўра, мадрасаларнинг нақ 12 минг нафар

талафаси тўлиқ Навоий ҳазр苍атнинг таъминотларида бўлган, яъни у зот бу талабаларнинг мавсумий кийим-кечагидан тортиб, ўкув қуролларни озиқ-овқатига қадар ўз зиммаларига олганлар.

Тарихимизда ўз умрени, иктидорини ва мол-мулкини имларни тараққиётга тўғаноқ бўлиши исбот талаб қўймайдиган ҳақиқатидар. Ҳақиқий юрт фидойиларини излаб топиш керак. Ана шунда, мамлакат гуркираб ривожланиб кетади.

Шоир Абдураҳмон Жомий ёзганларидек:

МАНСАБ БИЛАН БАЛАНДМАС ОДАМ,
МАНСАБ ОДАМ БИЛАН МУХТАРАМ.

УЮШГАН ЖИНОЯТЧИЛИК
ҲАҚИДА МАҶОЛ ВА АФОРИЗМЛАР

• Қаерда пул гапирса, ўша ерда виждан гунгга айланади.

• Қаерда масъулнинг ҳисси ва инсон кўзи бўлмаса, ўша жоҳда истилган нарсанни амалга ошириш мумкин.

• Балиқ бошидан чириди.

• Пора дўзах эшигини очади.

• Пора кандо бўлмаса – паро-канда бўласан.

• Порахўр – ҳаромхўр.

• Порахўрнинг кўзи бешта, тили – битта.

>> Саломатлик сирлари

КОННИ СУОЛТИРИШ УЧУН

• Конни суюлтириш учун бир кунда бир неча марта илик, хом сув ичиш керак. Сув конни суюлтирувчи энг яхши воситади.

• Кўк пиёз, бодринг, қизил лавлаги ва сабзи шарбати, тарвуз, саримсоқиёз, узум, товук ва балиқ гўштини истемол қилиб турни керак.

• 2 дона каштан ёнғоги майдаланади ва 600 мл. сувга солиниб, паст оловда

10 дақиқа қайнатилади. Кечкүрун тиндириб кўйилади.

Ҳафта давомида кунига 3 маҳал овқатдан олдин ичилади.

Хонада лавр япроғини тутатсангиз, нима содир бўлишини биласизми?

• Ундан таралайтиган ифорнатижасида ўзингизни яхши кила бошлийсиз.

• Чарочоқ сизни тарк этади.

• Хонадаги ноҳуш ҳидларни бартараф қиласади.

• Намлики саклаб туради.

Газета №23 2020 йилдан ахбор ўзига олини, KZ34VPY0022503 гуеҳонма берилади.

«ERNUR-print» МЧБ босмахонасида чоп этиди.

Нашр кўрсаткичи – 6546.

Навбатчи мухаррир: Нариза МАВЛОНОВА.

Адади – 12500 нусха.

Буорта:

Буорта: